

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**

Πληροφορίες : Δ. Ζωγοπούλου
Τηλ. : 213 13 64 375
Fax. : 213 136 4383
e-mail : d.zogoroulou@ypes.gr
Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 101 83, ΑΘΗΝΑ

Αθήνα, 5 Μαΐου 2015
Α.Π. : 8325

ΠΡΟΣ:
Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
(με φωτ/φο της γνωμοδότησης)

Θ Ε Μ Α : Αποδοχή Γνωμοδότησης

Σας ενημερώνουμε ότι η αριθ.54/2015 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που αφορά στην Εκπροσώπηση εργαζομένων στο Διοικητικό Συμβούλιο των Δημοτικών Κοινοφελών Επιχειρήσεων, έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και παρακαλούμε όπως ενημερώσετε τους ΟΤΑ α' βαθμού και τα Ν.Π.Ι.Δ. αυτών.

Την ως άνω Γνωμοδότηση μπορείτε να αναζητήσετε στον ιστότοπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Γραφείο Νομικού Συμβούλου στο Υπουργείο Εσωτερικών (Επί του Α.Π.1771π.ε./Ερ.16i2014/6.3.2015 εγγράφου)
- 2.Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Κεντρική Υπηρεσία
Τμήμα Μελετών
Ακαδημίας 68 Τ.Κ.10678 Αθήνα
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
Ακαδημίας 65 & Γενναδίου 8
Τ.Κ. 106 78 ΑΘΗΝΑ
4. ΠΟΕ-ΟΤΑ
Καρδίου 24
Τ.Κ. 10437 ΑΘΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
3. Γενική Δ/ντρια Τοπ. Αυτοδιοίκησης
4. Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
(με την παράκληση να αναρτήσει το παρόν στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου, στη διαδρομή:
Αποκεντρωμένη Διοίκηση-Αυτοδιοίκηση/Εγκύκλιοι-Αποφάσεις-Συχνές ερωτήσεις ΟΤΑ Α' Βαθμού)
5. Δ/ση Οργάνωσης & Λειτουργίας Τοπ. Αυτ/σης
6. Δ/ση μας

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΥΡΙΜΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 54/2015
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 3^{ης} Μαρτίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ιωάννης-Κων/νος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ. Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Μακαρονίδης και Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Δημήτριος Μακαρονίδης, Νομικός Σύμβουλος.

Ερώτημα : Με αριθμό πρωτ. 39511/13.10.2014, που υπεβλήθη προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Εσωτερικών από την Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ του ιδίου Υπουργείου.

Περίληψη ερωτήματος: 1) Εάν υπό τον όρο «Γενική Συνέλευση» των εργαζομένων μιας δημοτικής κοινωφελούς επιχείρησης, η οποία προτείνει εκπρόσωπο των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης (άρθρα 240 παρ. 1 και 255 παρ. 1-3 του Ν. 3463/2006), νοείται το συλλογικό όργανο του σωματείου των εργαζομένων, ή η ειδικά για τον σκοπό ανάδειξης του εκπροσώπου συγκαλούμενη συνέλευση, που αποτελείται από το σύνολο των εργαζομένων, ανεξάρτητα εάν αυτοί είναι μέλη του σωματείου ή όχι.

2) Εάν στην έννοια των «εργαζομένων» που έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, περιλαμβάνεται, πέραν του τακτικού και το έκτακτο προσωπικό (εργαζόμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου

ανεξαρτήτως του χρόνου απασχόλησης) και συμβασιούχοι μίσθωσης έργου, καθώς και υπάλληλοι αποσπασμένοι στην επιχείρηση από άλλους φορείς, κυρίως ο.τ.α.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

Στο έγγραφο του ερωτήματος, γίνεται μνεία, ως σχετικών, των διατάξεων των άρθρων 240 παρ. 1 και 255 παρ. 1-3 του Ν. 3453/2006 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας), του άρθρου 7 του Ν. 1264/1982, των άρθρων 1 και 3 παρ. 1 του Ν. 1767/1988 και του άρθρου παρ. 2 της με αριθμό 43254/31.7.2007 απόφασης του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και, όπως εκτιμάται, εν όψει ζητημάτων που ανέκυψαν κατά την διαδικασία πρότασης εκπροσώπων εργαζομένων στα διοικητικά συμβούλια κοινωφελών επιχειρήσεων των ο.τ.α., στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου 255, διατυπώθηκαν τα αναφερόμενα στην περίληψη ερωτήματα, τα οποία, κατ'εκτίμηση, αφορούν μόνον στις περιπτώσεις που στις κοινωφελείς επιχειρήσεις των ο.τ.α. υφίστανται σωματεία εργαζομένων.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A. Σύμφωνα με τα ακόλουθα άρθρα του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με τον Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114), όπως ήδη ισχύουν:

Άρθρο 252:

«1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συγκροτούν ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α....Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής: α. Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, β...γ...2...3...4...5. Οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. 6...7...8...9....».

Άρθρο 254:

«1. Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συστήσει δημοτική ή κοινοτική κοινωφελή επιχείρηση με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με τις αρμοδιότητές τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος, με εξαίρεση την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση πρασίνου και τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.

Σκοπός των ανωτέρω επιχειρήσεων μπορεί να είναι επίσης η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας, η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής τους.

2...3...4...».

Άρθρο 255:

«1. Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, αποτελούμενο από επτά (7) έως έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Από τα μέλη αυτά τουλάχιστον τρεις (3) είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, ένας (1) είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, αν αυτή απασχολεί περισσότερους από είκοσι (20) εργαζόμενους, υποδεικνυόμενος από τη γενική συνέλευση αυτών, και ένας (1) είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής.

Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι...

2. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου ακολουθεί τη θητεία του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, εκτός αν στην πράξη Σύστασης της επιχείρησης προβλέπεται μικρότερη θητεία. Σε κάθε περίπτωση η θητεία του λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά την εγκατάσταση του νέου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

3. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του

εκπροσώπου των εργαζομένων και του κοινωνικού φορέα της περιοχής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους πρότεινε.

4...5...».

Άρθρο 264:

«Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται:

- α) Τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα σχετικά με τη διαδικασία διορισμού, τη θητεία και την αντικατάστασή τους.
β)...γ)...δ) Ειδικότερα θέματα σχετικά με τη Διαχείριση ή το διαχειριστικό έλεγχο, καθώς και κάθε ειδικό θέμα, σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 254 έως 263.».

Β. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της με αριθμό 43254/31.7.2007 (ΦΕΚ Β' 1492) απόφασης του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 264 του ΚΔΔ:

«1. Το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο οφείλει να ορίσει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εντός τριών μηνών, είτε από τη δημοσίευση της συστατικής πράξης της επιχείρησης είτε από την εγκατάσταση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

2. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει σύλλογος εργαζομένων για να ορίσει εκπρόσωπο των εργαζομένων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης συγκαλεί όλους τους εργαζόμενους σε γενική συνέλευση για τον σκοπό αυτό.».

Γ. Σύμφωνα με τα ακόλουθα άρθρα του Ν. 1264/1982 «Για τον εκδημοκρατισμό του Συνδικαλιστικού Κινήματος και την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών των εργαζομένων (ΦΕΚ Α' 79):

Άρθρο 1:

«1. Με την επιφύλαξη της ισχύος των Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας που έχουν κυρωθεί, ο νόμος αυτός κατοχυρώνει τα συνδικαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων και ρυθμίζει την ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία και δράση των συνδικαλιστικών οργανώσεών τους. Για την εφαρμογή αυτού του νόμου εργαζόμενοι είναι όσοι απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού

δικαίου (μισθωτοί), στους οποίους περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στο δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α.

Ειδικά για τις οργανώσεις του νόμου αυτού οι διατάξεις του Α.Κ. και του Εισ. Ν.Α.Κ. ισχύουν όπως τροποποιούνται ή συμπληρώνονται με αυτόν.

2...3...».

Άρθρο 7:

«1. Κάθε εργαζόμενος, που έχει συμπληρώσει ένα δίμηνο μέσα στον τελευταίο χρόνο στην επιχείρηση ή εκμετάλλευση ή τον κλάδο απασχόλησής του, έχει δικαίωμα να γίνει μέλος μιας οργάνωσης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και μιας του επαγγελματικού κλάδου απασχόλησής του, εφόσον έχει τις νόμιμες προϋποθέσεις των καταστατικών τους.

Ανήλικοι και αλλοδαποί εργαζόμενοι νόμιμα μπορούν να είναι μέλη συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Αν δεν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό διαγράφεται το μέλος της συνδικαλιστικής οργάνωσης :1)...2)...

2...3...4...

5. Εργαζόμενος ή πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση εγγράφεται στην αντίστοιχη οργάνωση μετά από αίτηση που υποβάλλει στο αρμόδιο ν' αποφασίσει όργανο. Το όργανο τούτο αποφασίζει στην πρώτη μετά την υποβολή της αίτησης συνεδρίασή του.

6....7...».

Δ. Τέλος, σύμφωνα με τα ακόλουθα άρθρα του Ν.1767/1988 «Συμβούλια εργαζομένων και άλλες εργατικές διατάξεις - Κύρωση της 135 διεθνούς σύμβασης εργασίας» (ΦΕΚ Α' 63):

Άρθρο 1:

«1. Οι εργαζόμενοι κάθε επιχείρησης, που απασχολεί τουλάχιστον πενήντα (50) άτομα, έχουν δικαίωμα να εκλεγούν και να συγκροτούν συμβούλια εργαζομένων, για την εκπροσώπησή τους στην επιχείρηση.

2. Στις περιπτώσεις που στην επιχείρηση δεν υπάρχει συνδικαλιστική οργάνωση, αρκεί να απασχολούνται είκοσι (20) εργαζόμενοι.

3. Με τον όρο "επιχείρηση", για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού, νοούνται οι κάθε μορφής και κλάδου επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες

του ιδιωτικού καθώς και του δημόσιου τομέα, όπως καθορίστηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 6 εδάφια γ' έως ζ' του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65). Παραρτήματα, υποκαταστήματα ή εγκαταστάσεις της ίδιας επιχείρησης, που βρίσκονται σε διαφορετικό τόπο, από την κύρια εγκατάσταση, θεωρούνται αυτοτελείς επιχειρήσεις για την εφαρμογή του νόμου αυτού, εφ' όσον απασχολούν τουλάχιστον πενήντα (50) εργαζόμενους. Αν οι εργαζόμενοι είναι λιγότεροι από πενήντα (50), εκπροσωπούνται ενιαία με τους εργαζόμενους της πλησιέστερης μονάδας της επιχείρησης.

4. Με τον όρο "εργαζόμενοι", για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού, νοούνται οι απασχολούμενοι με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανεξάρτητα από το χρόνο διάρκειας της σχέσης εργασίας, καθώς και αυτοί που συνδέονται με τον εργοδότη με σχέση μαθητείας, εφ' όσον έχουν συμπληρώσει τη νόμιμη ηλικία για τη συγκεκριμένη απασχόληση.

5...».

Άρθρο 2:

«1. Τα συμβούλια των εργαζομένων αποτελούνται από : α) Τρία (3) μέλη σε επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 300 εργαζομένους...

2....

3. Τα συμβούλια εργαζομένων θεωρούνται αντιπρόσωποι των εργαζομένων, κατά την έννοια του άρθρου 3 της 135 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας.».

Άρθρο 3:

«1. Η γενική συνέλευση αποτελείται από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση.

2. Οι τακτικές γενικές συνελεύσεις των εργαζομένων συγκαλούνται κάθε έξι μήνες από τα συμβούλια εργαζομένων και εκλέγουν το προεδρείο τους που αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστο μέλη...

3. Για την απαρτία της γενικής συνέλευσης και τη λήψη αποφάσεων εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 1264/1982 (ΦΕΚ 79)...

4...5...».

III. Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, αυτοτελώς και μεταξύ τους, προκύπτουν τα ακόλουθα.

1. Από τον συνδυασμό των άρθρων 254 (παρ. 1,2) και 255 (παρ. 1-3) του Ν. 3463/2006, προκύπτει ότι, λόγω του ευρύτατου φάσματος των σκοπών, που καλούνται να επιδιώξουν οι κοινωφελείς επιχειρήσεις των πρωτοβαθμίων ο.τ.α., (οι οποίες αποτελούν ΝΠΙΔ, κατά ρητή διατύπωση της παρ. 5 άρθρου 252 του ΔΚΚ, εξαιρούνται από τον δημόσιο τομέα και εντάσσονται στον κύκλο των υπό ευρεία έννοια δημοσίων επιχειρήσεων-βλ.π.τ. Βλ. Παπαγρηγορίου, σε ΕΕργΔ 1998, σελ. 631, 632, πρβλ. γνωμ. ΝΣΚ 15/2008), βούληση του νομοθέτη ήταν να επιτευχθεί η συμμετοχή ενός εκπροσώπου των εργαζομένων στην διοίκηση αυτών, εφόσον απασχολούνται τουλάχιστον 20 εργαζόμενοι. Ως εκ του ειδικότερου τρόπου, σύμφωνα με τον οποίο ρυθμίζεται η όλη διαδικασία υποδείξεως του εκπροσώπου αυτού στις εν λόγω επιχειρήσεις, κατά την παρ. 1 άρθρου 255, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 1 άρθρου 1 και του άρθρου 7 του Ν. 1264/1982, καθώς και των σχετικών με τα σωματεία άρθρων του Αστικού Κώδικα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ως «γενική συνέλευση» των εργαζομένων, νοείται η γενική συνέλευση του σωματείου των εργαζομένων της κοινωφελούς επιχειρήσεως, εφόσον υφίσταται. Άλλωστε, η διάταξη της παρ. 1 άρθρου 255, αναφέρει τον χαρακτηριστικό ελάχιστο αριθμό εργαζομένων (20), που είναι απαραίτητος προκειμένου να συσταθεί σωματείο (άρθρο 78 ΑΚ) και, ορμώμενη από αυτήν, που την θεώρησε ως ρυθμίζουσα τον κανόνα, ο κανονιστικός νομοθέτης, με την διάταξη της παρ. 2 άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 43254/2007 υπουργικής αποφάσεως, όρισε την εξαίρεση, δηλαδή τον τρόπο υποδείξεως επί ανυπαρξίας σωματείου, που γίνεται από την γενική συνέλευση όλων των εργαζομένων, η οποία συνιστά διακεκριμένο έκτακτο όργανο ειδικού σκοπού και συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της επιχειρήσεως.

Συνδυαστική εφαρμογή του άρθρου 240 ΔΚΚ δεν μπορεί να γίνει, διότι τούτο ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό τα θέματα διοικήσεως των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και όχι των κοινωφελών επιχειρήσεων που είναι, όπως προαναφέρεται ΝΠΙΔ. Εξ άλλου, δεν μπορούν να τύχουν ανάλογης εφαρμογής οι διατάξεις του Ν. 1767/1988, που έχει διαφορετικό ρυθμιστικό πεδίο, καθώς με αυτόν τον νόμο οργανώνεται ο τρόπος συγκροτήσεως συμβουλίων εργαζομένων, αποτελούμενων κατ'ελάχιστον από 3 μέλη σε επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 300 εργαζόμενους και τα οποία

εκπροσωπούν, κατά την έννοια του άρθρου 3 της 135 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας, τους εργαζόμενους στην επιχείρηση, χωρίς να μετέχουν στην διοίκηση αυτής, επιτελώντας, δηλαδή, ξεχωριστή και ανεξάρτητη λειτουργία, σε σχέση με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, στα πλαίσια μιας ιδιόμορφης σχέσης κοινωνικής αντιπροσώπευσης εκ του νόμου, εντός του καθιερωμένου δυαδικού συστήματος συλλογικής εκπροσώπησης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις (βλπ. Α. Καρακατσάνη, ο.π., σελ. 90,91, πρβλ. Α. Καζάκου, Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο, έκδ. 2009, Τ.1, σελ. 121 επ.,138 επ.,148 επ.).

Επομένως, σε περίπτωση υποβολής προτάσεως για την ανάδειξη, ως μέλους του διοικητικού συμβουλίου, ενός εκπροσώπου των εργαζομένων, κατ' άρθρο 255 ΔΚΚ, σε κοινωφελή δημοτική επιχείρηση, της οποίας οι εργαζόμενοι εκπροσωπούνται από σωματείο, η υπόδειξη γίνεται από την γενική συνέλευση του σωματείου με βάση τις εκάστοτε γι' αυτό ισχύουσες ειδικότερες διατάξεις του νόμου και του καταστατικού του και όχι κάποια ειδικά για τον σκοπό ανάδειξης του εκπροσώπου συγκαλούμενο όργανο (συνέλευση), αποτελούμενο από το σύνολο των εργαζομένων, ανεξάρτητα εάν αυτοί είναι μέλη του σωματείου ή όχι.

2.- Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 12 παρ. 1, 23 παρ. 1 του Συντάγματος, των με αριθμούς 87/1948 (άρθρο 3), 98/1949 (άρθρο 2) Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας και των προαναφερομένων διατάξεων του Ν. 1264/2002, προκύπτει ότι κατοχυρώνεται η αρχή της εσωτερικής αυτονομίας των συνδικαλιστικών οργανώσεων, δηλαδή το δικαίωμα αυτών να αυτοδιοικούνται, να εκπονούν τα καταστατικά τους και να καθορίζουν ελεύθερα τους κανόνες για την εσωτερική οργάνωση, λειτουργία και δράση τους, που προκύπτουν ως προς την εν γένει λειτουργία του σωματείου και τον τρόπο συγκλήσεως και λήψεως αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως αυτού, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του Ν. 1264/1982, του καταστατικού και των σχετικών διατάξεων περί σωματείων του Αστικού Κώδικα. Από την εσωτερική αυτονομία των συνδικαλιστικών οργανώσεων, προκύπτει και το δικαίωμά τους να δέχονται ή να αρνούνται την εγγραφή μελών ή να θεσπίζουν με τα καταστατικά τους ορισμένες προϋποθέσεις για την εγγραφή μελών (βλπ. Α. Καρακατσάνη, Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο, έκδ. 1992, σελ. 55, ΑΠ 905/2004, Εφ.Αθ. 7623/2003, Μον. Πρωτ. Τρικ. 157/2009,

δημ. σε ΝΟΜΟΣ). Συνέπεια και ειδικότερη έκφραση της αυτονομίας αυτής, αποτελεί και η διαδικασία υποδείξεως εκπροσώπου, ως μέλους του Δ.Σ. της δημοτικής κοινωφελούς επιχειρήσεως, στα πλαίσια της ιδιαίτερης λειτουργίας της καθιερούμενης σχέσης συλλογικής εκπροσωπήσεως όλων των εργαζομένων στην διοίκηση αυτής.

Από τις ανωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των παρ. 1-3 άρθρου 255 ΔΚΚ, προκύπτει ότι, ως προς το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι και, γενικώς, ως προς την διεξαγωγή της γενικής συνελεύσεως με το θέμα του ερωτήματος, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του καταστατικού του σωματείου, οι διατάξεις του Ν. 1264/1982 και οι σχετικές με τα σωματεία διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Επομένως, δικαίωμα συμμετοχής στην γενική συνέλευση για την ανάδειξη του εκπροσώπου των εργαζομένων (δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι), έχει κάθε εργαζόμενος που έχει την ιδιότητα του μέλους του σωματείου και, ταυτοχρόνως, την δυνατότητα συμμετοχής στην γενική συνέλευση, κατά το νόμο και το καταστατικό του σωματείου, παρέλκει δε, κατά τα άλλα, η απάντηση επί του ερωτήματος, ποιές ειδικότερα κατηγορίες εργαζομένων ή απασχολούμενων στην επιχείρηση, έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στην γενική συνέλευση.-

IV. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, σύμφωνα με την ομόφωνη γνώμη του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., στο ως άνω ερώτημα, προσήκουν οι ακόλουθες απαντήσεις:

α) Υπό τον όρο «γενική συνέλευση» των εργαζομένων μιας δημοτικής κοινωφελούς επιχειρήσεως, η οποία προτείνει εκπρόσωπο των εργαζομένων στο διοικητικό συμβούλιο αυτής (άρθρο 255 παρ. 1-3 του Ν. 3463/2006), νοείται το συλλογικό όργανο του σωματείου των εργαζομένων στην επιχείρηση, με βάση τις εκάστοτε για το όργανο αυτό ισχύουσες ειδικότερες διατάξεις του νόμου και του καταστατικού του και όχι κάποια ειδικά για τον σκοπό αναδείξεως του

εκπροσώπου συγκαλούμενο όργανο (συνέλευση), αποτελούμενο από το σύνολο των εργαζομένων, ανεξάρτητα εάν αυτοί είναι μέλη του σωματείου ή όχι.

β) Για τον προσδιορισμό της εννοίας των εργαζομένων που έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές διατάξεις του νόμου και του καταστατικού του σωματείου, παρέλκει δε, κατά τα άλλα, η απάντηση επί του ερωτήματος, ποιές ειδικότερα κατηγορίες εργαζομένων ή απασχολούμενων στην επιχείρηση, έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στην γενική συνέλευση.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Αθήνα, 5/3/2015

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΜΑΚΑΡΟΝΙΔΗΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΜΕΤΑΞΙΑ ΑΝΔΡΟΒΙΤΣΑΝΕΑ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Γίνεσθε αποδεικνύ

Αθήνα, 30/4/2015

Ο Υποεχός Εσωτερικών & Διοικητικών Αναγκασμάτων

Ν. ΒΟΥΤΣΗΣ

Ο Γενικός Γραμματέας

Κ. ΠΟΥΛΑΝΗΣ

ΕΙΣ/ΤΗΣ	ΤΜ/ΡΧΗΣ	Δ/ΝΤΗΣ	ΥΠ Δ/ΝΤΡΙΑ
23.3.15			
		24/3	24.15
Α. Ζωρο-Παπα	Μ. Αβελ-Υγι	Α. Δ. Κηδ-Ποπα	Π. Κω-Παπα